

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הבריאות
בית הספר למקצועות הבריאות הקהילתיים ע"ש רקנאטי

המחלקות לסייעוד, לפיזיותרפיה ולרפואת חירום
תואר ראשון
תשפ"ה

חוברת תיאור קורסים (סילבוסים) – קורסי בחירה

תוכן העניינים

<u>מספר קורס</u>	<u>שם הקורס</u>	<u>מרצה</u>	<u>נק"ז</u>	<u>עמוד</u>
47217750	גישות טיפול בהרגלים התמכרותיים	סיגל לוינשטיין	2	2-3
47214650	צוותי בריאות מול תקשורת - מאויבים לידידים	דן אבן	2	4-13
47214660	רפואה וחברה במערב מהרנסנס ועד למאה העשרים ואחת	נמרוד זינגר	2	13-14
47215455	המטפל והמטופל	אריאל פלשטיין	2	15-16
47219631	דימות רפואי	שירה ביטנסקי	2	17
47216020	הבטים רב תחומיים בזיקנה בריאה	סמדר מלכין	2	18-19

שם הקורס: גישות טיפול בהרגלים התמכרותיים

מס' הקורס: 472-1-7750

נקודות זכות: 2

שנה אקדמית: 2024-2025

סמסטר: א'

שעות: 16.00-18.00

מיקום:

שפת הוראה: עברית

תואר: ראשון

איפיון הקורס: קורס בחירה פתוח לתלמידי

תואר ראשון בסעוד, פיזיותרפיה, רפואת

חירום ורפואה.

מחלקה אחראית: המחלקה לסעוד

דרישות קדם: אין

מפתח הצינונים: ציון מטרי

מרכזת הקורס: גב' סיגל כדיר-לוינשטיין

טלפון במשרד: 77569

דוא"ל: kadirlew@gmail.com

שעות קבלה: בתיאום עם מרכזת הקורס

הערכת הקורס: בסיומו של הקורס הסטודנטים

יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות

לטובת צרכי האוניברסיטה.

אישור הקורס: הקורס אושר על ידי ועדת

הוראה פקולטית

תאריך עדכון אחרון: 21/08/2023

מטרת הקורס:

לפתח הבנה בסיסית של תופעת ההתמכרות ומיומנויות תקשורת עם אנשים בעלי הרגלים התמכרותיים.

יעדי הקורס:

1. לפתח ידע לגבי הגורמים להתפתחות התנהגות התמכרותית, הקשיים העומדים בפני המתמודדים עם צורך לשינוי התנהגותי ושיטות לסייע לאנשים לשנות הרגלים.
2. לאפשר לסטודנטים להתנסות ולרכוש מיומנויות תקשורת לשינוי התנהגות.

תשומות למידה:

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

1. לתאר סוגים נפוצים של התמכרות התנהגותית.
2. להגדיר התמכרות, ולזהות את מאפייניה
3. לתאר את מהלך ההתפתחות של התמכרות.
4. להפגין הבנה בסיסית של התערבויות להנעת אנשים לשנות הרגלים התמכרותיים.
5. להפגין הבנה בסיסית של מודל שלבי השינוי

Prochaska & DiClemente Transtheoretical model

6. להשתמש בעקרונות הגישה המוטיבציונית לחולל שינוי התנהגותי

נהלי נוכחות: השתתפות חובה ב%80 מהתרגילים בכיתה

אופן ההוראה:

1. הרצאות
2. הדגמות
3. חלק מהקורס יוקדש לתרגול תקשורת להגברת מוטיבציה לשינוי התנהגות.

הערכת הסטודנטים בקורס:

1. הגשת 2 תרגילים העוסקים בזיהוי "שלב השינוי בו האדם נמצא והתערבות מותאמת" - 20%
2. מבחן מסכם - 80% (ציון עובר 60)

*ציון עובר בקורס 60

מטלות הקורס:

1. השתתפות פעילה בתרגילים בכיתה בתאריכים שניתנו מראש.

נושאי הקורס	מס' שיעור	נושא
	1	מבוא: סוגים של התמכרות, הגדרת קריטריונים לאבחון
	2	גישות, תיאוריות ומודלים המסבירים את תהליך ההתמכרות
	3	מאפייני המכור והשלכות ההתמכרות
	4	טיפול קוגניטיבי התנהגותי (Cognitive behavioral therapy- CBT)
	5	המשך טיפול קוגניטיבי התנהגותי (Cognitive behavioral therapy- CBT)
	6	12 הצעדים
	7	קשיבות(מינדפולנס) והתמכרויות-
	8	עקרונות הראיון המוטיבציוני
	9	תרגול מיומנויות תקשורת לשינוי התנהגות.
	10	תרגול מיומנויות תקשורת לשינוי התנהגות.
	11	תרגול מיומנויות תקשורת לשינוי התנהגות.
	12	תרגול מיומנויות תקשורת לשינוי התנהגות.

קריאת חובה:

מילר, ר. ו., ורולניק, ס. (2009). הגישה המוטיבציונית. קרית ביאליק, ישר

דנון, פ. (2018) כרוניקה של התמכרות במאה ה-21: מהנאה ועד תלות והתמכרות ישראל, איפאבליש

קריאת רשות:

יששכר ע. שילוב התערבויות מתחום הטיפול הקוגניטיבי-התנהגותי בעבודת הרופא הראשוני, גיליון מס' 1

לב -רן ש. , ניצן א. (2001) הגישה המוטיבציונית בקידום בריאות, הרפואה , כרך 150 , חוב' 9

* חומר קריאה נוסף יומלץ במהלך הקורס

* כל חומרי ועזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס, בספריה ובמאגרי מידע אלקטרוניים הזמינים לסטודנטים באב"ג

תיאור הקורס:

בימינו, לאור חשיבותה של המדיה בהתוויית דעת הקהל הציבורית, ועל רקע השינויים שעוברים על אמצעי התקשורת ברמה הגלובאלית והמקומית, מועצמת החשיבות של הכרת מפת התקשורת ואופן פעולתם של אמצעי התקשורת לצורך קידום מעמד של גופים וארגונים, מקצועות ופרופסיות, לרבות סיעוד.

לסטודנטים המוכשרים בעיסוק ובמחקר במקצועות הבריאות הקהילתיים חשיבות רבה בהכרת אפיקי הפעולה מול התקשורת ובקידום יחסי ציבור כדי לסייע להם להיות מעורבים בציבוריות, להעביר מסרים שביכולתם להשפיע על מדיניות, לשפר את תדמית המקצוע והפרופסיה ולקדם מהלכים במערכת הבריאות ובחברה כולה.

מטרות הקורס:

הקורס יאפשר לסטודנטים הכרות עם עולם תקשורת ויחסי הציבור בישראל במציאות העכשווית ועם תפקידיהם של גורמים שונים במפת התקשורת וממשקים מול התקשורת, וזאת תוך התייחסות ממוקדת למקצועות הבריאות הקהילתיים המתפתחים ולכללי אתיקה, למשל בהקפדה על חיסיון מטופלים.

הקורס יסקור מאמרים אקדמיים בתחום ודיווחים בתקשורת המקומית והזרה הנוגעים לצוותי בריאות, ויבקש להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי ומיומנויות פרקטיות לשימוש באמצעי התקשורת ולעבודה עם המדיה לסוגיה, לרבות תקשורת כתובה ואלקטרונית, לצורך שיפור התדמית הציבורית, ניהול משברים וקידום המעמד המקצועי.

בקורס ישולבו דוגמאות מתוך קטעי עיתונות וטלוויזיה עדכניים להמחשת המסרים השונים. במסגרת הקורס יתנסו הסטודנטים בהכנת קמפיין תקשורתי סביב נושא אישי לבחירתם בתחום מקצועות הבריאות.

יעדי הקורס:

הקורס יציע לסטודנטים במקצועות הבריאות הקהילתיים את התקשורת, כלים להנגשת המדיה ולהתמודדות עם התקשורת, לרבות טיפים לראיונות בתקשורת הכתובה והופעות בתקשורת האלקטרונית, מיומנויות בניהול משברים בתקשורת ומהלכים להתפתחות מקצועית ולקידום הפרופסיה בכללותה.

תשומות למידה:

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

1. להבין את המבנה, ההשפעה ואופני הפעולה של התקשורת
2. לקיים בהצלחה ראיונות בתקשורת
3. להתמודד עם משברים בתקשורת הנוגעים למקצוע
4. לתכנן קמפיין תקשורתי יעיל
5. להעביר ביעילות מסרים דרך כלי התקשורת

נקודות זכות: 2 נק"ז

ECTS:

שנה אקדמית: תשפ"ה

סמסטר: א'

שעות: יום א', 16:00-18:00

מיקום:

שפת הוראה: עברית

תואר: ראשון

אפיון הקורס: מבוא

מחלקה אחראית:

מחלקת האם: סיעוד

פתוח למחלקות:

סיעוד

השלמה לתואר בסיעוד

רפואה על שם ג'ויס וארוינג גולדמן

פיזיותרפיה

רפואת חרום

השלמה לרפואת חרום

רוקחות

מדעי המעבדה הרפואית

דרישות קדם: ללא

מפתח הציונים: ציון מטרי (ציון מעבר: 60)

שם המרצה: דן אבן

פרטי קשר: danev@post.bgu.ac.il

טלפון במשרד:

דוא"ל: danev@post.bgu.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

הערכת הקורס: בסיומו של הקורס הסטודנטים יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי האוניברסיטה.

אישור הקורס: הקורס אושר על ידי ועדת הוראה פקולטית עבור שנה אקדמית

עדכון אחרון: 7.2023

5- נהלי נוכחות: נוכחות חובה ב-80% מהשיעורים, לפי הנחיות ביה"ס רקנאטי.

אופן ההוראה: שיעורים פרונטאליים.

הערכת הסטודנטים בקורס:

1. מטלה 1: תרגיל בית – 10%
2. מטלה 2: תרגיל בית – 10%
3. מטלה 2: עבודת גמר – 80%
- סה"כ – 100%

מטלות הקורס:

תרגיל בית 1: תרגיל העוסק בניוח מכון של כתבה מהתקשורת (מאתר חדשות באינטרנט, עיתונות מודפסת, טלוויזיה או רדיו) העוסקת בייצוג של צוותי בריאות בתקשורת. הנחיות מפורטות לתרגיל יינתנו בשיעור. ניתן להגיש גם בזוגות/ שלישיה.

תרגיל בית 2: תרגיל העוסק בהתנסות בכתיבת הודעה לעיתונות. הנחיות מפורטות לעבודה יינתנו בשיעור. ניתן להגיש גם בזוגות/ שלישיה.

עבודת גמר: עבודה יישומית במסגרתה יקדמו הסטודנטים קמפיין ציבורי לבחירתם בתקשורת בתחום מקצועות הבריאות. הנחיות מפורטות לעבודה יינתנו במהלך הסמסטר (בשיעור מס' 6-7). ניתן להגיש גם בזוגות/ שלישיה.

העבודה – עד 10 עמודים – תציג את פירוט הקמפיין המוצע בתקשורת הכתובה והאלקטרונית, כולל הנמקות לבחירה בכלים השונים, בהתייחס לחומרי הקורס ורשימה ביבליוגרפית, הגדרת יעדים, התייחסות לטיעונים ומשברים פוטנציאליים, דף מסרים וכתבה/ הודעה לעיתונות לדוגמא (עבודת הגמר תוגש באתר moodle עד לתחילת סמסטר ב').

הזמן הנדרש לעבודה עצמית בבית: כ-12 שעות

תוכן הקורס/ מבנה הקורס

*כל חומרי ועזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס ב-Moodle.

חלק א' – איך פועלת התקשורת? ואיך אפשר להתקרב אליה?

שיעור 1

מבוא לקורס: ייצוגים של צוותי בריאות בתקשורת

- על הדימוי של צוותי בריאות (רופאים, צוותי סיעוד, פיזיותרפיה, רפואה דחופה ומעבדות רפואית) בחברה: הקרנת קטעים מתוך סדרות טלוויזיה עכשוויות
- סוגים/ ז'אנרים של כתבות בתקשורת
- האם ניתן לקדם כל רעיון בכלי התקשורת? [תרגיל בכיתה: דוגמא לתרחישים בתחומי מקצועות הבריאות הקהילתיים - איך ניתן להציגם בתקשורת?]
- המלצות כלליות לעבודה מול התקשורת [רשימת טיפים שנוסחו לאחיות בבריטניה על ידי עורך חדשות ברשת רדיו בלונדון ועיתונאי פרילנס]
- הכרת מפת המדיה הישראלית והתפתחותה עד ימינו: סקירה היסטורית ומבוא לתקשורת הכתובה והאלקטרונית בישראל

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

דורון, אלכס. (2018). 20 שנה אחרי דו"ח וודהול: האחיות עדיין בלתי נראות. דוקטורס אונלי, 28.6.2018.

לימור, יחיאל. מן, רפי. (1997). *עיתונאות: איסוף מידע, כתיבה ועריכה*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 1, העיתונות הכתובה בעולם ובישראל- ציוני דרך, עמ' 63-19.

מן, רפי., לב און, אזי. (2017). דו"ח שנתי: התקשורת בישראל 2016: סדרי יום, שימושים ומגמות. אריאל: אוניברסיטת אריאל בשומרון. עמ' 8-9 (סדר יום תקשורת), עמ' 24-36 (נתונים ומגמות), עמ' 82-90 (מגמות מרכזיות בשיטות העבודה של מומחי יחסי הציבור), עמ' 124 (הסלמונלה בקורנפלקס).

נדבר, חנה. (2012). האחות בלבן – מלאך או שטן? דימוי אחות הסיעוד הפסיכיאטרי בראי הקולנוע. על-סף (ביטאון העמותה לסיעוד פסיכיאטרי), גיליון 13, עמ' 8-12.

סדחיאן, נגה., ירושילמסקי, פולינה., גנדלר, יוליה. (2013). השפעת צפייה במדיה על תפיסת דימוי האחות. ביה"ס האקדמי לסיעוד ע"ש א. וולפסון. מצגת.

רנד, אביטל. (2013). תדמית האחות בסרטים לאורך המאה העשרים, חיבור לקבלת תואר מוסמך בסיעוד, בהנחיית ד"ר פנינה רומם ופרופ' עופרה אנסון. ניסן תשע"ג, מרץ 2013.

Arenas-Rojas, Adriana. (2013). The Role of Cinema and Television in People's Perception of Medicine and Healthcare-related Topics. 26.

Cipriano, Pamela. (2015). Nurses unite with pride (and stethoscopes). *The American Nurse*, November 1st 2015.

Conrad, Sandra. (2015). Manage Your Online Reputation. *Physical Therapy, Sep2015 Supplement Perspectives*, p. 6-10.

Garcia R, Qureshi I. Nurse identity: reality and media portrayal. *Evid Based Nurs.* 2022 Jan;25(1):1-5.

Gesser-Edelsburg, A., Shahbari, N. A. E., Cohen, R., Halavi, A. M., Hijazi, R., Paz-Yaakobovitch, G., & Birman, Y. (2019). Differences in perceptions of health information between the public and health care professionals: Nonprobability sampling questionnaire survey. *Journal of Medical Internet Research*, 21(7).

Longman, Philip., Rigby, Malcolm. (2004). Tips on Media Management. *Nursing Standard*, vol. 18 (3), p. 17-18.

Malson. Gareth. (2017). Media training and media-facing roles in pharmacy. *The Pharmaceutical Journal*. 19 June 2017.

Milner, Lisa., Brigden, Cathy. (2014). From Martyr to Robo-Nurse: the portrayal of Australian nurses on screen. *Studies in Australian Cinema*, vol. 8 (2-3), p. 110-122.

Mohammed, S., Peter, E., Killackey, T., & Maciver, J. (2021). The "nurse as hero" discourse in the COVID-19 pandemic: A poststructural discourse analysis. *International Journal of Nursing Studies*, 117, N.PAG

Neal A. Staff experiences of the media representations of paediatric palliative care : implications for wellbeing and career longevity. 2015.

Oldfield, Eileen. (2013). How does the media portray pharmacists? Hero, villain or most accessible health care provider? *Pharmacy Times*, November 26 2013.

Sher, Ben. (2011). Media Images and Screen Representations of Nurses: Conference Review. CSW Update Newsletter. link: <http://escholarship.org/uc/item/4c831776>

Stokes, P. J., Elliott, R., Rolls, K., & Massey, D. (2020). Angels and Heroes: The Unintended Consequence of the Hero Narrative. *Journal of Nursing Scholarship*, 52(5), 462–466.

van Bekkum, J. E., & Hilton, S. (2013). Primary care nurses' experiences of how the mass media influence frontline healthcare in the UK. *BMC Family Practice*, 14, 17.

Sun, X., & Chałupnik, M. (2022). Sacrificing long hair and the domestic sphere: Reporting on female medical workers in Chinese online news during Covid-19. *Discourse & Society*.

Yanicak A, Mohorn PL, Monterroyo P, Furguele G, Waddington L, Bookstaver PB. (2015). Public perception of pharmacists: Film and television portrayals from 1970 to 2013. *JAPhA: Journal of the American Pharmacists Association*. 55(6), 578-586.

שיעור 2

- המשך מהשיעור הקודם: הכרת מפת המדיה הישראלית והתפתחותה עד ימינו: סקירה היסטורית ומבוא לתקשורת הכתובה והאלקטרונית בישראל
- מהם יחסי ציבור? הכרה של עבודת יחסי הציבור מול התקשורת, מטרות יחסי הציבור, סקירה למערך יחסי הציבור בישראל.

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך, אמיר, רוני. (2014). *יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 7, כלים וערוצים של יחסי ציבור (א): הודעות לעיתונות, מסיבות עיתונאים, סיורי עיתונאים, עמ' 228-239.

לפידות, אהרון. (2000). *מהם יחסי ציבור?*. בתוך: אביבה רוזן (עורכת), *דיבור עם הציבור*. תל-אביב: פקר הוצאה לאור בע"מ. עמ' 17-23.

Guth, D. W. Marsh, C. (2009). *Public Relations: A Values-Driven Approach* (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon, Chapter 1, The public relations process, p. 13-14.

Marciano, Avi & Yadlin, Aya. (2021). Media coverage of COVID-19 state surveillance in Israel: The securitization and militarization of a civil-medical crisis. *Media Culture & Society*.

Wilcox, D. L., Ault, P. H., Agee, W. K., Cameron, G. T. (2001). *Essentials of Public Relations*. NY: Addison-Wesley Educational Publishers Inc., What is public relations, p. 1-8.

שיעור 3

- הכרת חשיבותם של כלי התקשורת בעבור צוותי בריאות: על תדמית צוותי בריאות קהילתיים באמצעי התקשורת בישראל ובעולם וחשיבות המדיה בשיפור מעמד מקצועות הבריאות בתוך מערכת הבריאות וכלפי ציבור המטופלים והחברה כולה

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

שלו, פנינה. (2020). דעה: עובדי המעבדות הציבוריות שקופים מדי. *כלכליסט*. 27 אוגוסט 2020.

AANP-We-Choose-NPs. (2018). Nurse Practitioners Launch National Awareness Campaign. By: PR Newswire. PR Newswire US. 07/11/2018.

Ben Natan, Merav., Dmitriev Yulia., Shubovich, Olga., Sharon, Ira. (2013). Views of the Israeli Public on Expanding the Authority of Nurses. *Journal of Nursing Management*, vol. 21 (2), p. 351-358.

Gill, J., & Baker, C. (2019). The Power of Mass Media and Feminism in the Evolution of Nursing's Image: A Critical Review of the Literature and Implications for Nursing Practice. *The Journal Of Medical Humanities*. <https://doi.org/10.1007/s10912-019-09578-6>.

Hoyle, L. P., Kyle, R. G., & Mahoney, C. (2017). Nurses' views on the impact of mass media on the public perception of nursing and nurse–service user interactions. *Journal of Research in Nursing*, 22(8), 586–596. <https://doi.org/10.1177/1744987117736363>

KÁDÁR, ESZTER. (2017). OPPORTUNITY, OBLIGATION, RISK - THE REPRESENTATION OF PREIMPLANTATIONAL GENETIC TESTS IN THE HUNGARIAN ONLINE NEWS MEDIA. *Corvinus Journal of Sociology & Social Policy*. Vol. 8(1), p. 48-70.

Mason, Diana J., Glickstein, Barbara. (2018). Woodhall Study Revisited: Nurses' Representation in Health News Media. George Washington University, School of Nursing. Presentation.

Manthey, Marie. (1999). Nursing's Image with the Press. *Creative Nursing*, vol. 5 (4), p. 4-7.

Martins Cardoso, Rodrigo José., João Manuel Garcia de Nascimento G., Ana Maria Correia Albuquerque Q. (2014). The Exposure of the Nursing Profession in Online and Print Media. *Revista Latino-Americana de Enfermagem*, Vol. 22 (1), p. 144-149.

McKew, Matthew. (2018). 'Ambassadors' will attempt to boost profession's image. *Nursing Standard*. 1/24/2018, Vol. 32 (22), p. 7-8.

Mohammed, S., Peter, E., Killackey, T., & Maciver, J. (2021). The “nurse as hero” discourse in the COVID-19 pandemic: A poststructural discourse analysis. *International Journal of Nursing Studies*, 117, N.PAG

Summers SJ; Broome ME. (2019). Improving representation of nurses in the media. *Nursing Outlook*, Vol. 67(1), p. 1-2.

Trossman S. (2009). The Reality of Unreality: Nurses weigh in about Their Portrayal in Popular Media. *The American Nurse*, vol. 41 (4), p. 11-12.

van Zyl GS., Christofides NJ. (2014). International Nurses Day and Press Coverage in South Africa. *International Nursing Review*, Vol. 61 (2), p. 186-193.

Woodhall Study Revisited, Kit: Research Brief. 2018.

שיעור 4

- תיאוריות בעבודה מול כלי התקשורת [תיאוריות של יחסים חברתיים, תיאוריות של השפעה חברתית, תיאוריות של המדיה, מודלים תיאורטיים לפעילות של יחסי ציבור]

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך. אמיר, רוני. (2014). *יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 3, יחסי ציבור – רקע תיאורטי, עמ' 116-138.

Lattimore, D., Baskin, O., Heiman, S. T., Toth, E. L. Van Leuven, J. K. (2004). *Public Relations: The Profession and the Practice*. NY: McGraw-Hill Companies, Inc. A theoretical basic for public relations, p. 50-68.

Sassoni-Bar Lev O, Avidar R. "God forbid we'd be infected": framing and counter-framing of the "Corona Cruise Ship" in Israeli media. *Journal of International Communication*. 2023 Aug ;29(2):213–233.

שיעור 5

- מבוא לטלוויזיה.
- הכרת קהל היעד של כלי התקשורת [מיהם ציבור צרכני התקשורת וכיצד מכוונים אליהם את המסר המבוקש? רב תרבותיות בכלי התקשורת והכוונת מסרים בהתאם לקהל היעד]
- סטיגמות בנושאי רפואה ובריאות בתקשורת

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

מן, רפי, לב און, אזי. (2017). *דו"ח שנתי: התקשורת בישראל 2016*: סדרי יום, שימושים ומגמות. אריאל: אוניברסיטת אריאל בשומרון. התקשורת החרדית בישראל: בין שמרנות למודרניזציה, עמ' 91-105.

Cameron, G. T., Wilcox, D. L., Reber, B. H., Shin, J. H. (2008). *Public Relations Today: Managing Competition and Conflict*. (1st edition). Boston, MA: Allyn and Bacon. Chapter 89, Reaching the Audience, p. 242-266.

Guth, D. W., Marsh, C. (2009). *Public Relations: A Values-Driven Approach*. (4th edition). Boston, MA: Allyn and Bacon, chapter 14: Cross-Cultural Communications. P. 426-452.

שיעור 6

- המדיה החברתית.
- אתיקה במפגש בין צוותי בריאות למדיה: מה מותר ומה אסור בעבודה מול כלי תקשורת, דילמות ערכיות ותביעות דיבה ולשון הרע (שמירה על חיסיון המטופלים, הקוד האתי של מועצת העיתונות ושל יחסי הציבור)

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

מן, רפיי, לב און, אזי. (2017). דו"ח שנתי: התקשורת בישראל 2016: סדרי יום, שימושים ומגמות. אריאל: אוניברסיטת אריאל בשומרון. עמ' 24-36 (נתונים ומגמות).

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך, אמיר, רוני. (2014). יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 15, אתיקה ביחסי ציבור, עמ' 556-563.

תקנון האתיקה המקצועית של מועצת העיתונות (מתאריך 16.5.1996, עודכן בהמשך). מתוך האינטרנט (<http://www.moaza.co.il/BRPortal/br/P102.jsp?arc=26627>)

Chodick, G., Teper, G. R., Levi, S., Kopel, H., Kleinbort, A., Khen, E., Schejter, E., Shalev, V., Stein, M., & Lewis, N. (2021). The impact of a Facebook campaign among mothers on HPV vaccine uptake among their daughters: A randomized field study. *Gynecologic Oncology*, 160(1), 106-111.

Firtko, Angela., Jackson, Debra. (2005). Do the Ends Justify the Means? Nursing and the Dilemma of Whistleblowing. *Australian Journal of Advanced Nursing*, vol. 23 (1), p. 51-56.

Gesser-Edelsburg, Anat. (2021). Using Narrative Evidence to Convey Health Information on SocialMedia: The Case of COVID-19. *Journal of Medical Internet Research*, 23(3), e24948.

Henderson, Malenie., Dahnke, Michael D. (2015). The Ethical Use of Social Media in Nursing Practice. *Medburg Nursing*, vol. 24 (1), p. 62-64.

Kathleen D. Pagana. (2020). *Etiquette & Communication Strategies for Nurses, Third Edition*. Vol. Third edition. Indianapolis, IN: Sigma. Chapter 8: Avoiding Social Media Blunders

Laurentino-Lima, Diego., Albanez A. de Medeiros Lopes MA., Mari a Brito Ana. (2020). Comment: Social media: friend or foe in the COVID-19 pandemic?. *Clinics*. From: <https://doi.org/10.6061/clinics/2020/e1953>

Mazanderani F, O'Neill B, Powell J. (2013). People power" or "pester power"? YouTube as a forum for the generation of evidence and patient advocacy. *Patient Education and Counseling*, vol. 93(3), p. 420-425.

McBride, Michael. (2012). Social Media Hold Promise, But Can Be a Dangerous Tool. *Ophthalmology Times*, vol. 37 (21), p. 71-76.

Popper-Giveon, Ariela; Israeli, Tamar; Keshet, Yael. (2019). Post-trauma: healthcare practitioners use social media during times of political tension. *Critical Studies in Media Communication*, Vol. 36(2), p. 184-199.

Rosenberg, H., Syed, S., & Rezaie, S. (2020). The Twitter pandemic: The critical role of Twitter in the dissemination of medical information and misinformation during the COVID-19 pandemic. *CJEM: Canadian Journal of Emergency Medicine*, 22(4), 418-421.

Social Media Campaign Tackles Violence Against Nurses in SA Hospitals. (2017). *Australian Nursing & Midwifery Journal*, 24(8), 6.

Topf, J. M., & Williams, P. N. (2021). COVID-19, Social Media, and the Role of the Public Physician. *Blood Purification*, 50(4–5), 595–601.

חלק ב' – כלים לעבודה מול אמצעי התקשורת

שיעור 7

- סוגי דיווחים בכלי התקשורת הנוגעים לפעילותם של צוותי בריאות קהילתיים: קידום פרויקטים ומחקרים, יחסים-מאבקים פרופסיונאליים, התייחסות לאירועים חריגים, התוויית סדר יום וקביעת מדיניות
- איך מקדמים את צוותי בריאות בתקשורת?
- איך מתכננים קמפיין תקשורתי? הגדרת מטרות ותכנית אסטרטגית (הדרכה לעבודת גמר בקורס)

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

בן אליעזר, יריב. (2003). בין "תקשורת" ל"פרופגנדה". תל אביב: ביתן הוצאה לאור. כיצד בונים קמפיין?, עמ' 76-68.

לימור, חיליק, לשם, ברוך. (2016). יחסי ציבור ברשתות חברתיות (2): - 19 טיפים ליחסי ציבור בפייסבוק. מתוך: בר-דעת, בלוג בית הספר לתקשורת של בר אילן. [באינטרנט].

Gordon Suzzane. (2004). Nurses and Public Communication: Protecting Definitional Claims. *Journal of Nursing Management*, vol. 12 (4), p. 273-278.

Gordon Suzzane. (2004). Coast to Coast Media Friendly. *Nursing Management*, vol. 10 (10), p.9.

Mee, Cheryl L. (2006). Painting a Portrait: How You Can Shape Nursing's Image. *Imprint Magazine (of the National Student Nurses Association)*, vol. 53 (5), p. 44-49.

Wells, C. R., Huppert, A., Fitzpatrick, M. C., Pandey, A., Velan, B., Singer, B. H., Bauch, C. T., & Galvani, A. P. (2020). Prosocial polio vaccination in Israel. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, 117(23), 13138-13144.

שיעור 8

- כלים לעבודה מול התקשורת המודפסת: איך בוחרים את סוג אמצעי התקשורת הנכון? איך מתנהלים מול עיתון? איך מנסחים כותרת? טיפים לניסוח כתבה, איך בוחרים תמונה? [בשיעור יוצגו דוגמאות לכתבות המסקרות את פועלם של צוותי בריאות בעיתונות]

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך. אמיר, רוני. (2014). יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 7: כלים וערוצים של יחסי ציבור (א) – הודעות לעיתונות, מסיבות עיתונאים, סיורי עיתונאים. עמ' 262-228.

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך. אמיר, רוני. (2014). יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 9: כלים וערוצים של יחסי ציבור (ג) – ראיון והופעה באמצעי התקשורת. עמ' 313-303.

לימור, יחיאל. מן, רפי. (1997). *עיתונאות*. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 10 – הכתיבה העיתונאית והידיעה, ניסוח כותרות כללי יסוד.

שיעור 9

- כלים לעבודה מול התקשורת האלקטרונית: איך מתנהלים מול טלוויזיה? איך מופיעים בטלוויזיה? תורת הריאיון והנאום בטלוויזיה: איך מתמצתים רעיון לצורך הצגתו בטלוויזיה?

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

בראון, ליליאן. (1992). *עיצוב תדמית*. תל אביב: אור עם. הופעה בטלוויזיה, עמ' 180-214.

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך. אמיר, רוני. (2014). *יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 9: כלים וערוצים של יחסי ציבור (ג) – ראיון והופעה באמצעי התקשורת. עמ' 333-314.

McBride Deborah, LeVasseur Sandra A, Li Dongmei. (2015). Nursing Performance and Mobile Phone Use: Are Nurses Aware of Their Performance Decrements?. *Journal of Medical Internet Research*, vol. 17 (5), p.1

חלק ג' – סוגיות ספציפיות בעבודה מול אמצעי התקשורת

שיעור 10

- סיקור אירועים חריגים ויחסים פרופסיונאליים באמצעי התקשורת.
- סיקור שלילי בכלי התקשורת וכלים לפתרון בעיות

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

לימור, יחיאל, מנדלזיס, לאה, לשם, ברוך. אמיר, רוני. (2014). *יחסי ציבור: אסטרטגיה וטקטיקה*. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה. פרק 10: יחסי ציבור במצבי משבר. עמ' 334-368.

לרנר, פיטר, בסון אייל. (2020). טיוטה לדיון: מוכנות מערכת הבריאות למצבי משבר: תקשורת וקהילה. המכון הישראלי לדמוקרטיה, כנס אלי הורוביץ לכלכלה וחברה, 14-16 דצמבר 2020. עמ' 64-67.

Nolan B, Ackery A, Au B. (2017). What to do when a patient wants to record a patient-physician interaction in the emergency department. *CJEM*, 2017 May 16:1-5. doi: 10.1017/cem.2017.23. [Ahead of print]

שיעור 11

- איך מקדמים מדיניות חברתית ושינוי חברתי באמצעי התקשורת?

אפשרויות לחומר קריאה נוסף:

ברנזון, אלונית. (2015). *רוקדים ברחובות: על איזור הדמדומים בין תקשורת למחאות חברתיות*. תל אביב: רסלינג. פרק 6, התקשורת – מוסד תיווך חברתי, עמ' 117-143.

Crowder SJ. (2016). Preparing Nurses to Communicate With the Media, Policy Makers, and the Public. *Journal of Continuing Education In Nursing*, vol. 47 (2), p. 58-60.

שיעור 12

- דיון – דוגמאות לייצוגים של צוותי בריאות בתקשורת + השלמות מהסילבוס ושאלות סטודנטים בנוגע לעבודת הגמר

סדר השיעורים עשוי להיות נתון לשינויים.

שם הקורס: רפואה וחברה במערב מהרנסנס ועד למאה העשרים ואחת

מס' הקורס: 47214660

נקודות זכות: 2

שנה אקדמית: תשפ"ה

סמסטר: א'

שעות: יום א 16:15

מיקום:

שפת הוראה: עברית

תואר: ראשון

איפיון הקורס: קורס בחירה עבור תלמידי

תואר ראשון בסייעוד, פיזיותרפיה ורפואת

חירום

דיסציפלינה: היסטוריה של הרפואה

מחלקה אחראית:

דרישות קדם: אין

שם המרצה: ד"ר נמרוד זינגר

פרטי קשר

טלפון במשרד: 0502134948

דוא"ל: zingern@post.bgu.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

הערכת הקורס: בסיומו של הקורס הסטודנטים

יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות

לטובת צרכי האוניברסיטה.

אישור הקורס: הקורס אושר על ידי ועדת

הוראה פקולטית עבור שנה אקדמית

עדכון אחרון: 09/22

תיאור הקורס: הקורס עוסק בהיסטוריה של הרפואה בעולם המערבי משלהי ימי הביניים ועד למחצית המאה העשרים. לאורכו נשאל את השאלות הבאות: האם יש דבר כזה "היסטוריה של הגוף"? האם גם למחלות יש היסטוריה משל עצמן? האם הידע הרפואי אכן משקף "אמת מדעית" בלתי משתנה? ומה מאפיין את הרפואה המודרנית? על מנת לענות על שאלות אלו, נתחיל את דיונונו בעת החדשה המוקדמת. ראשית, נציג את המרפאים הרבים שפעלו ב"שוק הרפואי" בתקופה, ונאפיין את התהליך הממושך שבו הרופאים הצליחו להשיג שליטה בו. נתהה על טיב היחסים בין "מאגיה" למדע ונעמוד על השינויים בידע הרפואי בעידן המהפכה המדעית והנאורות. בהמשך נדון בקשר בין הרפואה לתופעות המרכזיות בהיסטוריה המודרנית כדוגמת לאומיות, הגירה וגזענות.

מטרות הקורס: לערוך היכרות עם ההתפתחויות המרכזיות בהיסטוריה של הרפואה בעת החדשה, ועם המתודולוגיות ההיסטוריוגרפיות לחקר הנושא.

יעדי הקורס: להכנות ידע בתחום ההיסטוריה של הרפואה, ועידוד חשיבה ביקורתית ביחס למערכת הרפואית.

תשומות למידה:

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

1. לציין את אבני הדרך המשמעותיות בהיסטוריה של הרפואה בעת החדשה.
2. לתאר את הגישות הביקורתיות המרכזיות במדעי הרוח ביחס לתפקידה של הרפואה המודרנית.
3. להציג מס' דוגמאות כיצד הידע הרפואי-המדעי הושפע מתפיסות דתיות ופוליטיות לאורך העת החדשה.
4. לזהות הבניות תרבותיות המשפיעות על תחום התמחותו הרפואי.

נהלי נוכחות: נוכחות חובה ב%80 מהשיעורים, סטודנט שלא נוכח ב%80 מהשיעורים לא יוכל לקבל ציון.

אופן ההוראה: שיעורים פרונטליים

הערכת הסטודנטים בקורס:

1. מבחן מסכם 100%

ציון עובר בקורס: 60

מטלות הקורס:

מבחן מסכם: מבחן על חומר ההרצאות וחומר הקריאה

תוכן הקורס/ מבנה הקורס

1. מבוא- אירופה במעבר מימי הביניים לעת החדשה, ובעיות מתודולוגיות בחקר "השוק הרפואי" הקדם מודרני
2. נקודת המבט של החולה והיסטוריה של ה"גוף"
3. היסטוריה של המחלות: המגפה
4. רפואה ומגדר: מיילדות ומכשפות
5. רפואה ומאגיה
6. שינויים בתיאוריות הרפואיות ברנסנס וב"מהפכה המדעית" (1)
7. שינויים בתיאוריות הרפואיות ברנסנס וב"מהפכה המדעית" (2)
8. רפואה ו"תיקון" חברתי בעידן הנאורות
9. "הולדת הקליניקה": לידתה של הרפואה המדעית ובית החולים ה"חדש" במאה התשע עשרה
10. תולדות השיגעון והולדת הפסיכיאטריה
11. רפואה, ה"גוף", לאומיות וגזענות
12. מחלות, הגירה ופיקוח חברתי

רשימת קריאה:

קריאת חובה:

- יערה בר און, **רואות את הנולד: לידה ויילוד לקראת העידן המודרני**, אוניברסיטת חיפה, חיפה 2000, עמ' 72-50, 201-127.
- גליקל: **זיכרונות 1719-1691**, ההדירה ותרגמה מיידיש חוה טורניאנסקי, מרכז דינור, מרכז שזר, ירושלים תשס"ו, עמ' 175-161, 235-233, 347-341, 369-361.
- יוסף חיות, "רבי משה זכות מגרש הרוחות- קבלה מאגיה ורפואה בראשית העת החדשה", **פעמים** 96 (תשס"ג), עמ' 142-121.
- רקפת זלשיק ונדב דבידוביץ', "גוף ונפש: על חיתוך אונות מוח וריפוי חולי הנפש", **זמנים** 78 (2002), עמ' 93-82.
- גיא ביינר, "על גילוייה מחדש של השפעת הגדולה", **זמנים** 113 (2011), עמ' 13-4.
- משה צימרמן, "יהדות השרירים- התרופה ליהדות העצבים", **זמנים** 83 (תשס"ג), עמ' 65-56.

קריאת רשות:

מישל פוקו, **הולדת הקליניקה**, רסלינג, תל אביב 2008, עמ' 36-23.

רוי פורטר, **תולדות הרפואה מהיפוקרטס עד ימינו**, רסלינג, תל אביב 2009, עמ' 18-9, 382-301.

Nicole Archambeau, "Healing Options during the Plague: Survivor Stories from a Fourteenth-Century Canonization Inquest," *Bulletin of the History of Medicine* 85, (2011), pp. 531-59.

W. F. Bynum and Others, *The Western Medical Tradition 1800 to 2000*, Cambridge University Press, Cambridge 2006.

Alisha Rankin, "Duchess, Heal Thyself: Elisabeth of Rochlitz and the Patient's Perspective in Early Modern Germany", *Bulletin of the History of Medicine* 82 (2008), pp. 109-144.

Ulinka Rublack, "The Public Body: Policing Abortion in Early Modern Germany", in: Lynn Abrams & Elizabeth Harvey (ed.), *Gender Relations in German History*, Duke University Press, Durham 1997, pp. 56-80.

Andrew Wear, "Medicine in Early Modern Europe 1500-1700", in: Lawrence I. Conrad and others (eds), *The Western Medical Tradition 800 BC to AD 1800*, Cambridge University Press, Cambridge 1995, pp. 215-362.

*כל חומרי ועזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס

שם הקורס: המטפל והמטופל – בחברה רב תרבותית – החברה הישראלית

מס' הקורס: 472-1-5455

נקודות זכות:

ECTS: 2

שנה אקדמית:

סמסטר: א'

שעות:

מיקום:

שפת הוראה: עברית

תואר: ראשון

איפיון הקורס: קורס בחירה עבור תלמידי

תואר ראשון בסיעוד, פיזיותרפיה ורפואת

חירום

דיסציפלינה:

מחלקה אחראית: המחלקה לסיעוד

דרישות קדם: אין

מפתח הציונים: (עובר לא עובר/ ציון מטרי

וכו')

שם המרצה: פרופ' אריאל פלדשטיין

פרטי קשר

טלפון במשרד: 0502029600

דוא"ל: feldariel@bgu.ac.il

שעות קבלה: (זמן שבועי ומיקום)

הערכת הקורס: בסיומו של הקורס

הסטודנטים יעריכו את הקורס על מנת

להסיק מסקנות לטובת צרכי האוניברסיטה.

אישור הקורס: הקורס אושר על ידי ועדת

הוראה פקולטית עבור שנה אקדמית

עדכון אחרון: התאריך האחרון בו עודכן

הסילבוס

תאריך עדכון אחרון:

תיאור הקורס: הקורס עוסק במגוון הקבוצות והחלקים שמרכיבים את החברה הישראלית.

החברה הישראלית הנה חברה רב-תרבותית שמתחלקת לכל הפחות לארבעה שבטים. כל שבט

מתחלק לתת קבוצות. הקורס הנו מסע מפגש עם חלקי החברה הישראלית במטרה להכיר את

המאפיינים שלהם. בנוסף לעמוד על ההבדל המהותי בין הסטראוטיפים והדעות הקדומות ובין

עובדות שמאפיינות כל קבוצה וקבוצה. מקרי הבוחן יתבססו על הקולנוע הישראלי.

מטרות הקורס: לערוך היכרות עם חלקי החברה הישראלית וללמוד אודותיהם. להבין את

הפער הקיים בין דימויים ודעות ובין המציאות ועובדות.

יעדי הקורס: להקנות ידע בתחום החברה הישראלית ולבחון כיצד היחס של המטפל למטופל

מושפע מהרקע שלו. עידוד חשיבה ביקורתית ביחס לקבלת החלטות של המטפל וקביעת

גישתו ודרך הטיפול למטופל. בחינת הקורלציה בין היחס והטיפול ובין הרקע התרבותי.

תשומות למידה:

עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:

1. להכיר את המבנה הייחודי של החברה הישראלית.

2. לבחון ולהתמודד עם הפער בין דימויים וסטראוטיפים ובין עובדות.

3. לבצע תהליך רפלקטיבי על התנהלותו כמטפל ולדעת לזהות מצבים בהם קיימת

הטעיה תרבותית.

4. לזהות הבניות תרבותיות המשפיעות על תחום התמחותו הרפואי.

נהלי נוכחות: נוכחות חובה ב-80% מהשיעורים, סטודנט שלא נוכח ב-80% מהשיעורים לא יוכל

לקבל ציון.

אופן ההוראה: שיעורים פרונטליים + סדנא

הערכת הסטודנטים בקורס:

1. מטלה 1 (דו"ח ניתוח אירוע) 25%

2. מבחן מסכם 75%

100%

מטלות הקורס:

מטלה 1: בשיעור השישי, על הסטודנטים להגיש ניתוח אירוע מהשדה הקליני. הדוח יערך על פי מפתח ציונים 0-100 את המטלה יש להגיש למזכירות המחלקה עד לתאריך XXX מבחן מסכם: מבחן על חומר ההרצאות וחומר הקריאה

תוכן הקורס/ מבנה הקורס

1. מבוא- שימוש בשפה ויזואלית – יסודות ועקרונות השפה הוויזואלית
2. החברה הישראלית – חברה רב-תרבותית
3. עולים מארצות אירופה
4. עולים מארצות צפון אפריקה ואסיה
5. תושבי הפריפריה
6. תושבי הפריפריה
7. סדנא
8. חרדים
9. כיפה סרוגה
10. ערביי ישראל
11. מהגרי עבודה
12. יסודות הטיפול בחברה רב-תרבותית
13. דיון מסכם

רשימת קריאה:

קריאת חובה:

1. בשארה עזמי, **בין האני לאנחנו- הבניית זהויות וזהות ישראלית**, ירושלים 1999.
2. גרץ נורית (עורכת), **מבטים פיקטיביים**, תל-אביב 1998.
3. גרינברג עפרה, " הרפואה העממית בעיירת עולים ותפקיד המשפחה בתהליך הריפוי", **מגמות**, ינואר 1989, עמ' 47-59.
4. דון-יחיא אליעזר, **הדת בישראל**, ירושלים 1975.
5. הורוביץ דן, **ליסק משה, מישוב למדינה**, תל אביב 1972.
6. - - - , **מצוקות באוטופיה**, תל אביב 1990.
7. הכהן דבורה (עורכת), **קיבוץ גלויות**, ירושלים 1998.
8. ויץ יחיעם (עורך), **בין חזון לרביזיה**, ירושלים 1997.
9. טמיר בתיה, אריאלי דניאלה, "חמלה וסיעוד", **גרונטולוגיה וגריאטריה**, 2014, 93-109.
10. ליסק משה, **העלייה הגדולה בשנות החמישים- כישלוננו של כור ההיתוך**, ירושלים 1999.
11. ליסק משה (עורך), **עדה לאום ומעמד בחברה הישראלית**, ת"א 1989.
12. מאנע עדי. " אי-שוויון בבריאות בעיני חברי קבוצות מיעוט: המקרה של הבדווים בנגב", **מפגש**, כרך 40, יוני 2015, עמ' 77-96.
13. עילם יגאל (עורך), **תולדות ישראל בדורות האחרונים**, ירושלים 1967.
14. - - - , **יהדות כסטטוס קוו**, ת"א 2000.
15. פרס יוחנן, **יחסי עדות בישראל**, ת"א 1977.
16. צמרת צביקה, יבלונקה חנה (עורכים), **עשור ראשון**, ירושלים 1997.
17. - - - (עורכים), **עשור השני תשי"ח – תשכ"ז**, ירושלים 2000.
18. שקי אבנר, **מיהו יהודי בדיני מדינת ישראל**, תל אביב 1977.

*כל חומרי ועזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס

שם הקורס: " דימות רפואית "

מס' הקורס: 472-1-9631

<p><u>תיאור הקורס:</u> דימות רפואי היא בדיקה לרוב בלתי פולשנית בה מתוארים גראפית חלקים פנימיים של גוף הנבדק. טכנולוגיה זו משמשת לאבחון קליני, למחקר וגם למטרת הטיפול.</p> <p>דימות רפואי מתבסס על דגימת הגוף הנבדק באמצעות קרני רנטגן, שדה מגנטי, אור נראה, גלי קול וקרני גאמה, המשתמשים ברפואה גרעינית. רפואה גרעינית משממת גם לטיפול בכךשמנצלת את התנאים של התא כדי להרוס בצורה מבוקרת גידול סרטני מבלי לפגוע הרקמה הבריאה</p> <p><u>מטרות הקורס:</u> הקניית ידע בתחום דימות רפואית, התוויות הידועות, ידע כללי על קרינה רדיואקטיבית בחיים הרגילים.</p> <p><u>יעדי הקורס:</u> <u>תשומות למידה:</u> עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. להכיר את שיטות ההדמיה השונות הקיימות. 2. התוויות לביצוע בדיקות הדימות השונות. 3. התוויות נגד עיקריות וחשובות בבדיקות הדימות השונות. 4. מושגים בבסיסים בפענוח והערכה של בדיקות הדימות השונות. <p><u>נהלי נוכחות:</u> נוכחות חובה ב-80% מההרצאות.</p> <p><u>אופן ההוראה:</u> שיעורים פרונטלים.</p> <p><u>הערכת הסטודנטים בקורס:</u> מבחן מסכם 100% מהציון</p>	<p><u>נקודות זכות: 2</u> <u>שנה אקדמית:</u> ב' תשפ"ה <u>סמסטר:</u> א' <u>שעות:</u> <u>מיקום:</u> חדר הצגה גדול במכון הרנטגן- בית החולים סורוקה שפת הוראה: עיברית.</p> <p><u>תואר:</u> ראשון <u>איפיון הקורס:</u> מדעי הרפואה <u>מחלקה אחראית:</u> פיזיותרפיה <u>זות קדם:</u> אין דרישות קדם. <u>מפתח הציונים:</u> ציון מטרי <u>ם המרצה:</u> <u>פרטי קשר</u> <u>טלפון במשרד:</u> <u>דוא"ל:</u></p> <p><u>הערכת הקורס:</u> בסיומו של הקורס הסטודנטים יעריכו את הקורס על מנת להסיק מסקנות לטובת צרכי האוניברסיטה.</p> <p><u>אישור הקורס:</u> הקורס אושר על ידי ועדת הוראה פקולטית עבור תשע"ו <u>עדכון אחרון:</u> אוקטובר 2017</p>
<p><u>מטלות הקורס:</u> נוכחות בהרצאות הקורס. למידה לבחינה. <u>הזמן הנדרש לעבודה עצמית בבית:</u> מעבר על ההרצאות השונות ולמידה לבחינה.</p> <p><u>וכן הקורס/ מבנה הקורס</u> הרצאות פרונטליות אשר יינתנו ע"י רופאים מומחים ברדיולוגיה ורפואה גרעינית בנושאים הבאים מבוא כללי – הדמיה הדמיות מבוססות קרני רנטגן אולטרסאונד תהודה מגנטית - MRI שימוש בהדמיה במתארים ספציפיים מבוא לרפואה גרעינית רפואה גרעינית באונקולוגיה . רפואה גרעינית בטיפול PET CT</p> <p>*כל חומרי ועזרי הלמידה יהיו זמינים לסטודנטים באתר הקורס/ בספריה/ במחלקה/ במאגרי מידע אלקטרוניים הזמינים לסטודנטים באב"ג</p>	

שם הקורס הבחירה: היבטים רב תחומיים בזקנה בריאה-מתאוריה למעשה

תיאור מטרת הקורס: תחלת החיים בעולם ובישראל עולה, וניתן לראות גידול מהיר במספר הזקנים, אנשי המקצוע בתחומי הבריאות נותנים מענה נרחב לאוכלוסייה זו במסגרות הטיפוליות השונות. מחקרים מראים שידע והכרות מוקדמים עם האוכלוסייה מאפשרים מתן מענה מקצועי ומותאם יותר לאוכלוסיית היעד. הקורס יאפשר לסטודנט הכרות ראשונית עם תחום הזקנה תוך למידה עיונית לצד התנסות מעשית בשטח, בשיתוף ארגון עמך סניף באר שבע ו/או הדיור המוגן משען בבאר שבע. במסגרת **החלק התאורטי** של הקורס יילמדו היבטים מרכזים בסוציולוגיה, פיזיולוגיה והביולוגיה של האדם הזקן. **בחלק המעשי**, קבוצה של 2-3 סטודנטים ילוו ויפגשו במספר מפגשים עם הזקן בקהילה בביתו תוך יצירת קשר תומך אישי /חברי ומתן דגש על המסוגלות התפקודית והחברתית תוך עיסוק בפעילות מקדמת בריאות כמו תרגול התעמלות המותאמת לגיל השלישי ופעילות חברית, מפגית בדידות ותחושת ניכור. חלופה למצב קורונה/ מצב בטחוני - ליווי הקשיש במפגשי ZOOM תוך שימת דגש על קשר אישי אנושי, הפגת הבדידות, עידוד לאורח חיים בריא ושימוש בגישה המוטיבציונית להגברת שיתוף הפעולה של הקשיש, הלכה למעשה - ליווי וירטואלי של הקשיש אשר ממשיך את תהליך השיקום או שימור התפקוד בביתו.

יעדי הקורס:

קורס זה יחשוף בפני הסטודנט את ההיבטים הקשורים לזקנה והזדקנות בדגש על ירידה תפקודית פיסית וקוגניטיבית (גם תוצאה מאשפוז) וחשיבות לשמירה על המסוגלות התפקודית ולשמירת אורח חיים בריא וזקנה בריאה. הקורס יאפשר התנסות ייחודית והבנת הבעיות בהן נתקל הקשיש בקהילה והקשר ברצף הטיפולי בין בית החולים לקהילה.

תשומות למידה:**עם סיום הקורס בהצלחה יוכל הסטודנט:**

1. ללמוד על מגמות בזקנה בעולם ובארץ. דמוגרפיה ואפידמיולוגיה של הזדקנות ואוכלוסיית הזקנים.
2. להכיר את תהליכי הזדקנות הפיזיולוגית: שלד, מפרקים, שרירי השלד, חושים, שיווי משקל.
3. ללמוד על בריאות וחולי- הזדקנות בריאה ומוצלחת לצד הזדקנות פתולוגית.
4. להכיר את השלכות האשפוז עבור האדם הזקן וחשיבות החזרה למסוגלות התפקודית בתום האשפוז.
5. להכיר מבדקים לבחינת תפקוד מוטורי, קוגניטיבי ונפשי של הזקן.
6. להכיר תרגילים לעבודה מעשית עם זקנים בדגש על תרגילי כוח ושיווי משקל.
7. לקבל הדרכה ולכתוב דו"ח מלווה על המפגשים עם הזקן.

נהלי נוכחות: נוכחות חובה ב-80% מהשיעורים התאורטיים, סטודנט שלא נוכח ב-80% מהשיעורים התיאורטיים לא יוכל לגשת לבצע את ההתנסות המעשית.

נהלי נוכחות בקורס במצב קורונה או אחר(בטחוני): נוכחות בשיעורים מקוונים תיבדק על ידי העברת סקר/ או אמצעי אחר במהלך השיעור.

אופן ההוראה:

1. שיעורים פרונטליים או מקוונים ודיון קליני, מצגות (8-9 הרצאות פרונטליות = 16/18 שעות: 7הרצאות + 1-2 שיעור בסוף הקורס בהם יציגו הסטודנטים את עבודותיהם).
2. התנסות מעשית בקהילה (8 שעות/ 4 מפגשים עם קשישים במשך 4-5 שבועות שיכללו 2-3 סטודנטים מדיסציפלינות שונות).
3. דו"ח תוצרי ההתנסות ובמסגרתו ימדדו מדדים אובייקטיביים והרצאה בכיתה.

הערכת הסטודנטים בקורס:

ציון מאוני על דו"ח סיכום המפרט כל מפגש וסיכום כלל ההתנסות(80%) + הצגת התוצרים בכיתה - מצגת מסכמת (20%) של כ-10 דקות. (ראה מטלות הקורס).

נקודות זכות: 2**ECTS:**

שנה אקדמית: פיזיותרפיה שנה ב, סיעוד שנה ד, רפואת חרום שנה ג, רפואה שנה א או ב.

סמסטר: א תשפ"ה**שעות:** 2 שעות שבועיות**מיקום:** מיקום ההוראה – הוראה

פרונטאלית על ידי מפגש כיתתי ואישי קבוצתי. (*הוראה מקוונת באמצעות ZOOM עפ"י הנחיות)

שפת הוראה: עברית**תואר:** ראשון

איפיון הקורס: קורס בחירה הכולל שיעורים פרונטליים (או מקוונים) והתנסות בקהילה עבור סטודנטים בתואר ראשון במקצועות הבריאות.

דיסציפלינה: מדעי הבריאות**מחלקות אחראיות:** פיזיותרפיה, סיעוד,

רפואת חרום, רפואה

דרישות קדם: ללא דרישות קדם.**מפתח הציונים:** ציון מאוני**שם המרצה:** גב' סמדר מלכין**פרטי קשר טלפון במשרד:** 08-6477571**דוא"ל:** smalkin@bgu.ac.il**שעות קבלה:** יום ראשון בין 14:00-16:00

- בתאום מראש לפי הצורך.

הערכת הקורס: ציון מאוני על דו"חות

והרצאה שיגישו במהלך ותום הקורס.

אישור הקורס: 08.2018**עדכון אחרון:**

תאריך עדכון אחרון: 20.08.2024

מטלות הקורס:

1. בתום ההתנסות המעשית יגישו הסטודנטים (2-3 סטודנטים) דו"ח מפורט על כל מפגש שערכו עם הזקן הכולל שלושה חלקים:
  - א. ראיון מוטיבציוני עם הקשיש
  - ב. מבדקים אובייקטיביים כמותיים ואיכותניים לפני ואחרי ההתנסות.
  - ג. סקירה תאורטית לאחד ממאפייני הזקן אתו עובדים.
  - ד. דו"ח סיכום המפרט כל מפגש.

1. בשיעור האחרון או שני השיעורים האחרונים של הקורס, יציגו הסטודנטים מצגת בת 10 דקות על ההתנסות המעשית.
2. עבודות בית: במסגרת הקורס ידרשו הסטודנטים לקרוא מאמרים הרלוונטיים לתחומי הקורס.

הזמן הנדרש לעבודה עצמית בבית: בנוסף לעבודתו בכיתה ובקהילה, כל סטודנט נדרש לעבודה וביצוע מטלות בהיקף של כשעה עד שעתיים בשבוע.

תוכן הקורס/ מבנה הקורס:

הרצאות ודיונים פרונטליים:

1. מגמות בזקנה בעולם ובארץ. דמוגרפיה ואפידמיולוגיה של הזדקנות ואוכלוסיית הזקנים.
2. בריאות וחולי- הזדקנות בריאה ופתולוגית - תהליכי הזדקנות הפיזיולוגית: מערכות שריר-שלד, מערכת העצבים המרכזית, חושים, שיווי משקל, קוגניציה, גוף-נפש.
3. פעילות גופנית והזדקנות בריאה בהתייחסות לכוח שרירים שיווי משקל וסבולת לב-ריאה.
4. כיכר את השלכות האשפוז עבור האדם הזקן וחשיבות החזרה למסוגלות התפקודית בתום האשפוז, השלכות של ריבוי תרופות.
5. בדידות בזיקנה ודיכאון.
6. שינויים קוגניטיביים ומנטליים בקרב קשישים, אימון קוגניטיבי.
7. מבדקים לבחינת תפקוד הזקן (מוטורי, קוגניטיבי ונפשי).
8. אנתרופולוגיה ורב תרבותיות, הגישה לזיקנה בתרבויות שונות עם הדגש לאוכלוסיה הבדואית, והאתיופית.
9. גישת הראיון המטובציוני להגברת שתוף הפעולה של הקשיש.
10. שיעורים מעשיים: התנסות בעבודה עם אביזרים (כדור, גומייה, משקוליות) לתרגול בדגש על תרגילי כוח ושיווי משקל ותרגול קוגניטיבי.
11. הסטודנטים יצאו לשטח (ראה אופן ההוראה ומטלות הקורס).

רשימת קריאה:

1. ארנולד רוזין, הזדקנות וזקנה בישראל, 2003, הוצאת אשל האגודה לתכנון ופיתוח שירותים למען הזקן בישראל.
2. פרופ' אבי ישראלי (2005) משרד הבריאות, חוזר המנהל הכללי (20/05) בנושא: "פעילות גופנית – מרשם לבריאות" על בסיס הנחיות המועצה הלאומית לקידום בריאות.
3. Avers, D, Brown, M. (2009) White paper: Strength training for the older adult. J Geriatr Phys Ther 32:148-152, 158.
4. Binder EF, Schechtman KB, Ehsani AA et al (2002) Effects of exercise training on frailty in community-dwelling older adults: results of a randomized, controlled trial. J Am Geriatr Soc 50:1921-1928.
5. Chodzko-Zajko WJ, Proctor DN, Fiatarone Singh MA et al (2009) Exercise and Physical Activity for Older Adults. Medicine & Science in Sports & Exercise 41:1510-1530.
6. Fatouros IG, Kambas A, Katrabasas I et al. (2005) Strength training and detraining effects on muscular strength, anaerobic power, and mobility of inactive older men are intensity dependent. Br J Sports Med 39:776-780.
7. Fiatarone MA, O'Neill EF, Ryan ND et al (1994) Exercise training and nutritional supplementation for physical frailty in very elderly people. N Engl J Med 330:1769-1775.
8. Yarasheski KE, Pak-Loduca J, Hasten DL et al (1999) Resistance exercise training increases mixed muscle protein synthesis rate in frail women and men >=76 yr old. Am J Physiol 277:E118-125.
9. Yarasheski KE (2003) Exercise, aging, and muscle protein metabolism. J Gerontol A Biol Sci Med Sci 58:M918-922.
10. Seynnes O, Fiatarone Singh MA, Hue O et al (2004) Physiological and functional responses to low-moderate versus high-intensity progressive resistance training in frail elders. J Gerontol A Biol Sci Med Sci 59:503-509.
11. Falvey JR, Mangione KK, Stevens-Lapsley JE (2015) Rethinking Hospital-Associated Deconditioning: Proposed Paradigm Shift. Phys Ther 95:1307-1315.